

A második honfoglalás

Az ország nyugati részeit még magyar és német fasiszták csizmái tiporták, amikor megjelent a nagybirtok felosztásáról hozott kormányrendelet. A parasztságnak a földért, a megélhetésért folyó sokévszázados perében a kommunizmus kimondta az utolsó szót: azé a föld, aki megműveli. Ennek a megfélemlíthetetlen fítelnek a végrehajtására megyénkben és Szeged vidékén tíz évvel ezelőtt, 1945 március 29-én került sor.

A késői unokák, a Pallavicini családok, agrárproletárok, törpebirtokosok — akiknek már a dédapjuk is várta ezt a napot — új honfoglaló gyűlésre jöttek össze a pusztaszeri Apád-élmű előtt. Csanytelekről, Sándorfalváról, Kistelekről már a kora reggeli órákban özönlöttek a feldíszített szekerek, gyalog és kéreplőn jöttek a dolgozó parasztok, hogy az akkori ideiglenes magyar kormány küldöttétől átvegyék a földet és az ott lakók jogait.

Az ünnepi nagygyűlés után a földosztó bizottságok megkezdtek munkájukat, s a pusztaszeri major környékén beütötték a földbe az első frissen faragott mezsgyeparkokat.

A pusztaszeri ünnepi gyűlésen az egyik felszólaló dolgozó paraszt azt mondta: „Valószínű, amit régen akartunk, földet és jogot kaptunk. Mi, parasztok azonban tudjuk, hogy a jogokkal nagy kötelezettségek is járnak. Fogadjuk, hogy ezeket a kötelezettségeket teljesíteni fogjuk. Szeretjük a földet, bevetjük, megműveljük azt, hiszen minden bevetett barázda országepítő munkát jelent. Építeni fogunk

szívvel, lélekkel, mert most már a mi országunkat építjük».

1945 március 29-én, amikor az új földhözjutottak kezükbe vették az első frissen nyomtatott birtokleveleket, örömkönnye hullottak a pusztaszeri földre. Kérges, munkában elnyűtt kezük morzsolgatták a felmarkolt földet s először mondhatták: ez most már a miénk.

Tíz esztendő viszonylag nem nagy idő, de elég volt ahhoz, hogy az egykori zsellérek adott szavukat valóra váltsák. Sokkal jobb gazdák lettek, mint a földgrófi urai voltak. Hallatlan nehézségek és nincstelenség közepe is — vetőmag- és igaerőhiánnyal küzdöttek — bevetették s megművelték a földet.

A pusztaszeri és a környékbeli dolgozó parasztnak fogadalma, melyet 1945. március 29-én tettek, ma további jó munkára kötelezi a dolgozó parasztokat. Arra, hogy mint hazájukhoz hű emberek, becsülettel teljesítsék állampolgári kötelezettségüket. Legyenek még hűbb szövetségesei a munkásoknak, amely segít megvédeni a földet a visszazivárgott osztályellenesség, a földbirtokosokkal szemben. Termeljenek még többet s szakítsanak bátran a régi gazdálkodási módszerekkel.

Ma, amikor visszaemlékszünk a tíz év előtti eseményekre, kötelességünk, hogy lerójuk hálánkat a nagy szovjet nép és hős hadserege iránt, mely hozzásegített bennünket a joghoz, a föld birtoklásához. Százszor és ezer-szer köszönjük azt a drága áldozatot, amelyet értünk hoztak...

Több kiváló egészségügyi dolgozót tüntettek ki

Az Orvos Egészségügyi Dolgozók Szakszervezetének aktíva ülése

Vasárnap délelőli 10 órákor megyei aktíva ülésen emlékeztek meg Csongrád megye egészségügyi dolgozóinak szakszervezetük 10 éves fennállásáról. Az aktívaülésen dr. Székely Alfréd TB elnök elvtárs beszámolójában ismertette az Orvos-Egészségügyi Dolgozók Szakszervezetének tízéves fejlődését.

Az Orvos-Egészségügyi Dolgozók Szakszervezete Országos elnöksége nevében dr. Szabó Zoltán elvtárs, országos elnök kívánt további eredményes gyógyító, kutató munkát Csongrád megye egészségügyi dolgozóinak.

A megyei aktívaülésen nyújtották át a „Kiváló egészségügyi dolgozó” jelvényt Terjék Mihály elvtársnak, a kútivölgyi szanatórium üb. elnökének és dr. Berkes Pál elvtársnak, a Szegedi Rendelőintézet szakorvosának. „Kiváló dolgozó” jelvényt adományozták továbbá Daróczy István elvtársnak, a makói kórház üb. elnökének és Virágos László elvtársnak, a szentesi kórház ápolójának.

Diesérő oklevelet kapott még 12 egészségügyi dolgozó, valamint a Hódmezővásárhelyi kórház Szakszervezeti Bizottsága és Szeged Járási alapszervezet.

A kitüntetettek nevében dr. Berkes Pál elvtárs mondott köszönetet kormányunk elismeréséért, s tett ígéretet arra, hogy munkájukban továbbra is a legtöbbet, legjobbat nyújtják.

— A tavaszi vetés, talajelőkészítés nagy munkájában továbbra is a szegedi járás az első a megyében. Minden községben jól kihasználták a múlt heti napos, meleg időket s 103 százalékra teljesítették a tavaszi búza vetési tervét. A legtöbb községben már befejezéshez közeledik a tavaszi árpa és a zab vetése is.

— Szeged 2-es postánál Békési Pál rovatoló és Farkas Kálmán csomagkézbesítő elérte, teljesítette a sztahanovista feltételeket. Továbbra is kiváló munkát végeznek.

Az eddig elért eredmények alapján lehetőség van Csongrád megyében a tsz-ek nagyobb arányú fejlesztésére

Élenjáró dolgozók megyei értekezlete Hódmezővásárhelyen

Az MDP Csongrád megyei Pártvégrehajtóbizottsága meghívására szombaton megyei értekezletet tartottak Hódmezővásárhelyen a termelőszövetkezetek és géppálmások élenjáró dolgozói. A tanácskozáson Papp István elvtárs, a megyei tanács vb. elnökhelyettese beszélt a termelőszövetkezetek eredményeiről és feladatairól. Szólt arról, hogy termelőszövetkezetek az elmúlt öt

év alatt milyen nagyot fejlődtek.

Amíg 1950-ben mindössze 5 millió forint szövetkezeti alappal rendelkeztek a tsz-ek, 1954-ben a szövetkezeti alap már elérte a 32 millió forintot.

Számos termelőszövetkezet mutatja a nagyüzemi gazdálkodás fölényét az elsősorú kisparaszti gazdasággal szemben.

A szocialista mezőgazdaságban a termelés fejlesztésének nincsenek határai

— Ez érthető is — mondotta —, mert a táblás földeken közös erővel, a gépek segítségével a munka termelékenysége magasabb fokot ér el és éppen ebben van a nagyüzemi gazdálkodás előnye az apró kisparaszti gazdaságokkal szemben. Amíg 1950-ben a megye termelőszövetkezeiben az egy munkaegységre eső jövedelem átlag értéke 13 forint volt, addig 1954-ben már 23 forintot osztottak állagosan meggyenk termelőszövetkezei egy munkaegységre.

— Ezek az eredmények mutatják, hogy

a mezőgazdasági termelés fejlesztésének a szocialista mezőgazdaságban nincsenek határai és csak a többtermelés, a termékek bősége teremtheti meg a dolgozó parasztság felemelkedését, — erre viszont csak a kollektív nagyüzemi gazdaság képes.

Papp elvtárs ezután arról beszélt, hogy pártunk és kormányunk milyen segítséget ad a termelőszövetkezetek fejlesztésére, tenyésztéssel, munkagépek, vetőmagvak, műtrágya, növényvédőszer beszerzésére, építkezésekre, árlézi kutakra.

Jelenleg megyénk területén 187 termelőszövetkezet és összesen működik 13.701 taggal, 103.440 katasztrális holdon.

Ezenkívül 38 szakosított és (állattenyésztő, rizstermelő, gyümölcstermelő, méhészt, halászt stb.) 2887 taggal. Az elmúlt gazdasági évben 1700 tag lépett termelőszövetkezetekbe, de alakultak új termelőszövetkezetek is Szatmazon, Füldeákon, Hódmezővásárhelyen.

A beszámoló a továbbiakban részletesen ismertette, hogy az állam hitelezéssel, a beadási kötelezettség csökkentésével, az ingyenes állatorvosi kezeléssel — amely az elmúlt évben 400 ezer forint megtakarítást jelentett a termelőszövetkezeteknek — milyen segítséget adott a tsz-eknek. Ma már több mint 160 kihelyezett agrónomus is segíti a tsz-eket.

Papp elvtárs a továbbiakban arról beszélt, hogy gyakori még a szövetkezetekben a mintaalap szabály megsértése. Egyes szövetkezetekben eltűrik az alapszabályban

megszabott mértéknél nagyobb háztáji gazdaságokat, másutt a szövetkezeti demokrácia betartásában van fogvatartottság.

A továbbiakban arról volt szó, hogy jelentősen javult a tsz-tagok munkafegyelmé. Ezt az is bizonyítja, hogy

talavly jelentéktelen terület maradt megkapálattalanul a megelőző évek 3—4 ezer holdjához viszonyítva.

Javult az állattenyésztésben dolgozók munkafegyelmé is, ennek következménye, hogy az egy tehénre eső tejhozam az elmúlt évben 250 literrel emelkedett.

Igen nagy hiba termelőszövetkezetekben a még mindig számottevő állattenyésztés. Kétségtelenül ehhez hozzájárulnak a még korszerűtlen épületek, de ez egyáltalán nem mentesíti agrónomusainkat, állattenyésztési szakembereinket és főleg állatorvosainkat a felelősség alól.

A beszámoló ezután a közös vagyont fokozott megbecsülését hangsúlyozta, majd Papp elvtárs a márciusi párttárgyalatról beszélt s ennek alapján hangsúlyozta:

pártunk változatlanul a termelőszövetkezetekben látja a parasztság felemelkedésének egyedüli útját; a mezőgazdaság szocialista átszervezése azonban csak az egyénileg gazdálkodó parasztnak önkéntes elhatározása alapján valósítható meg.

A termelőszövetkezetek további számszerű fejlesztésének alapvető feltétele annak a helyes célkitűzésnek megvalósítása, hogy a tsz-tagok jövedelme magasabb legyen,

mint a jól dolgozó középparasztnaké. A pártszervezetek segítségével szükség van olyan politikai felvilágosító munkára, amely a dolgozó parasztság döntő tömegét a szövetkezeti ügy mellé állítja.

— Különös gondot fordítsunk arra, hogy a tsz-tagok és egyéni parasztnak közötti viszony baráti legyen. Állandóan népszerűsítsük az egyénileg gazdálkodó parasztnak körében a termelőszövetkezeteket és az eredményeket, de a legkézenfekvőbb szembe kell szállni az ellenség szövetkezet-ellenes aknamunkájával. Olyan légkört kell kialakítani falun, amely növeli a tsz-tagok önbizalmát, még szorosabbá fűzi a tsz-parasztnak és egyéni gazdák barátságát, amely elősegíti már ebben az évben termelőszövetkezeink számszerű növekedését, a termelőszövetkezeti mozgalom előbbre jutását. Ez most az egyik legfontosabb munkánk falun, s a pártszervezeteknek, a pártmunkásoknak, tsz-tagoknak, állami és gazdasági funkcionáriusoknak ezen a feladaton kell munkálkodniuk — fejezte be beszámolóját Papp István elvtárs.

A beszámoló utáni vitában igen sokan felszólaltak.

Az értekezlet utolsó felszólalója Papp Sándor elvtárs, a megyei tanács vb-elnöke volt, aki különösen a tavaszi munkának olyan kiváló minőségben való elvégzésére hívta fel a figyelmet, hogy már ebben az évben a termelőszövetkezetek lényegesen nagyobb termésátlagot érjenek el, mint az egyéni gazdák. A termelőszövetkezetek állattármányára, takarmányellátására érdekében az idén a legnagyobb gondot a körülményekintéssel kell megsejtenni a takarmánybetakarítást. Hangsúlyozta Papp elvtárs a tsz-pártszervezetek és DISZ-szervezetek megerősítésének fontosságát.

A termelőszövetkezetek és géppálmások élenjáró dolgozóinak megyei tanácskozása végül felhívást fogadott el Csongrád megye termelőszövetkezeinek és géppálmáinak dolgozóihoz, majd Hegedűs Imre elvtárs, a megyei pártvégrehajtóbizottság mezőgazdasági osztályvezetője mondott zárszót.

A kerületi tanácsok végrehajtó bizottságai rendkívüli ülésen megtárgyalták a kerületek községpolitikai tervjavaslatát

Tegnap, hétfőn mindhárom kerületi tanács végrehajtó bizottsága rendkívüli ülést tartott, amelyen megtárgyalták a kerületek községpolitikai tervjavaslatát. Az első kerületi vb. ülésen részt vettek az állandó bizottságok elnökei, a Városi Párt-végrehajtóbizottság, a Hazafias Népfőnt I. kerületi bizottságának kiküldötte. Mindhárom

ülésen értékes javaslatok hangzottak el az utak, a járdák felújítására, a közvilágítás, a csatornázás megújítására stb., amelyek városunk szebbé tételét, a lakosság igényeinek kielégítését szolgálják. A tervjavaslatokat Szeged dolgozóinak javaslatai alapján készítették el, amelyek rövidesen a kerületi, majd a városi tanácsülés elé kerülnek elfogadásra.

Rédei László, a szegedi egyetem professzora három évtizedes kutatómunkájának, s ennek eredményeként megszületett algebrai és számelméleti sikereinek komoly megbecsüléseként a Kossuth-díj I. fokozatát kapta. A harminc éves kutatómunka! Nagy idő, s micsoda eredmények! A Pell-féle egyenletek több évszázados problémájának megoldása hosszú, kitartó munkát kívánt. A helyes megoldás felismerésére közel harminc éve jutott Rédei professzor. Azóta ez a kérdés végigkísérte egész kutatóútját. S ennek az útnak két évtizedes szaká-

SZEGEDI KOSSUTH-DÍJASOK

A számok kutatója

szát a Horthy-idők kultúr- és tudománypolitikai korlátai közt kellett megtenni.

— Nem sok jót tudok mondani azokról az időről — mondja Rédei professzor. — Huszonegy éves koromban doktoráltam Budapesten. Egyik professzorom azonnal meghívott tanársegédjének, de a minisztérium leírta értelmében még díjtalan gyakorolnunk sem alkalmaz-

tak, azzal a megindoklással — szó szerint idézem —, hogy „a díjtalan gyakorolnoki idővel fizetési igénynek lépnék fel”. Hosszas utánjárással a „Rottenbiller-utcai Kereskedő- és Iparos-tanítási Iskola”-ban óraadótárnaként alkalmaztak három évig. Ezután még négy esztendőig kellett vidéken helyettesítanári állással megelégednem, kezemből a doktori oklevéllel, mire kinevezett, rendes tanár lettem Mezőtúron. Minden kutatási lehetőségtől elzárva, szakemberektől távol, tizenhárom évet töltöttem vidéken. Ez abban az időben a tudományoktól való teljes elszigetelődést jelentette. De azért a hallgatók köréből magammal hozott problémákkal foglalkoztam.

Sokkal pozitívabban vált életem az egyetemen, főleg a felszabadulás után, amikor a tudományos dolgozók létszáma nagymértékben megnövekedett. A matematikus mindig egyedül dolgozott. A társszerzés fogalma, a kollektív munka gyümölcse szinte csak a felszabadulás óta ismeretes a magyar matematikai tudományban. Kutatásaim egyrésze már kollektív munka eredménye. Mintegy tíz dolgozatot jelent meg társszerzésben.

— A Szovjetunióban az egyik vezető algebraista tudós rendszeres szemináriumokat tart a legjelentősebb kutatókkal, ahol a résztvevők

beszámolnak a legújabb kutatási eredményeiről, s a közös tanácskozás alapján folytatják munkájukat. Meggyőződésem, hogy ez a munkamódszer egyik alapja a szovjetunióbeli algebrai kutatások rendkívüli sikerének. Kiseb arányokban mi is ilyen munkára törekszünk, mintegy hatan a legszorosabb együttműködésben dolgozunk. Ez a módszer az én kutatásaimat is kedvezően befolyásolta az elmúlt tíz évben.

S valóban, ha csak Rédei professzor tudományos dolgozatainak számát tekintjük, akkor is azonnal szembeötlő a gyarapodás. A felszabadulás előtti húsz év alatt 52 dolgozatot írt, az elmúlt egy évtizedben pedig 60-at. Ez már magában véve is több, mint kétszeres teljesítményt jelent, de ebbe feltétlenül bele kell számítanunk a felszabadulás utáni két esztendő rendkívüli nehézségeit, az Algebra I. könyvének előkészítésére fordított öt évi munkát, a könyv két évet igénybevevő megírását és nyomdai előkészítő munkálatait. Már folyamatban van a könyvnek német nyelvű lipcsei kiadása is. Az Algebra II. megírásához is rövid időn belül hozzáfog Rédei elvtárs. A kollektív munka mellett másik figyelemreméltó elve az, hogy általában a legkézenfekvőbb problémákkal foglalkozik, a legáltalánosabb kérdésekkel, melyeket a közönség problémamentesen

területeknek ismer. S ebben haladó elvi álláspont vezet.

— A tudományban a legközbizalmasabb valóban a legjelentősebb — mondja Rédei elvtárs. A tudomány közvetlen, gyorsütemű fejlesztésében általában nem a különleges esetek, hanem a mindennapi kérdések, a köztudat lezárt területeken való kutatás a fontos. Nem akarom ezzel azt mondani, hogy a meg elvonatnak látszó kérdések felfedezése idővel nem lehet jelentős. Mi sem cáfolná meg jobban ezt az állítást, mint a kúpszeletek ismerete, amely ma a tudomány számos gyakorlati területén nélkülözhetetlen, míg felfedezésük idején, a görög társadalomban csupán elméleti kíváncsi volt. Véglegesen lezárt, teljességgel megismert terület nincs. A felszabadulás előtti kutatómunkám idején is ösztönösen élt bennem e tétel, az elmúlt évtized alatt pedig tudatossá vált. Ennek alapján az általános, a számelmélet legfontosabb területére kiható kérdésekkel foglalkozom, hiszen a tudományban az egyszerű problémák alkotják a tömeget.

Rédei professzor elvi nézeteinek helyességét mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy általában a Kossuth-díj első fokozatával ismerte el az algebra és számelmélet területén végzett kutatásainak új, nagyjelentőségű eredményeit.

Kerényi György

(Liebmann Béla felvétele)

Rédei professzort (a kép balszélen) köszönti Kalmár László és Székelyfai-Nagy Béla (a kép jobboldalán) egyetemi tanár és több munkatársa.